

KALAALLIT NUNAATA KUJATAATA IMARTAANI SAJUPPILLATSITSISARLUNI 2D-MIK GXT-IP MISISSUINERI

AVATAGIISINUT SUNNIUTAASINNAASUNIK MISISSUINEQ IMAQARNILIAQ PAASIUMINARSAGAQ

Manna tassaavoq GX Technology-p Kalaallit Nunaata kujataata kitaani sajuppillatsitsisarluni 2D-mik misissuinissai 2013-imi juunimiit novemberimut ingerlanneqartussat pillugit avatangiisinut sunniutissaannik naliliinerugallartup imaqarniliornera paasiuminarsagaq. Imaqarniliami paasiuminarsakkami malittarisassat nassuiarneqarput, suliariniagaq oqaluttuarineqarluni, avatangiisit qanoq issusiat, sunniutissanik naliliinermi periaaserineqartussat, sunniutissanik minnerpaatitsiniutit, sajuppillatsitsisarnerup nipiliornerisa suliariniakkami pisussat allat sunniutissaannik eqqoriaanerit oqaluttuarineqarlutik; aammattaaq paasissutissat amigaataasut suullu erseqqilluinnartumik ilisimaneqanngitsut nassuiarneqarlutik. Avatangiisinut sunniutissanik naliliineq tamakkiisoq tuluttut kalaallisullu pissarsiarineqarsinnaavoq.

1 Inatsisitigut, politikikkut allaffissornikkullu malitassat

Avatangiisinut sunniutissanik naliliineq suliarineqarsimavoq Kalaallit Nunaanni inatsisit aammalu malittarisassatigut piumasaqaatit naleqquttut naapertorlugit, aammalu nunat tamalaat malittarisat ilisimatuussutsikkullu ilisimasat naleqquttut naapertuuttut ilanngunneqarsimapput, kiisalu GXT-ip avatangiisitigut periaasii malinneqarlutik. Avatangiisinut sunniutissanik naliliinissap matumap piareersarneqarneranni najoqqutarineqartut pingaarnerit ilaatigut tassaapput:

- Kalaallit Nunaanni uuliaqarneranik misissuinissamik (qillerinermiunngitsoq) qinnuteqarnermi, misissuinermi aammalu nalunaaruteqarnermi Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup najoqqutassiai december 2011-imeersut.
- Kalaallit Nunaata imartaani sajuppillatsitsisarluni misissuinerit avatangiisinut sunniutissaannik naliliinermi najoqqutassiat, pingajussaannik iluarsiat, december 2011-imeersut (Kyhn et al. 2011).

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup piumasarisaatut atortorissaarutit pissarsiarineqarsinnaasut pitsaanerpaat aammalu avatangiisitigut periaatsit atorineqarsinnaasut pitsaanerpaat (BEP; soorlu NOR-SOK, OSPAR aammalu MARPOL) suliariniakkami ajornartinnagu atorineqartassapput. GXT-ip peqqissusermut, isumannaallisaanermit avatangiisinullu pilersaarutai aammattaaq suliariniakkamut kiisalu avatangiisinik sunniutissanik naliliinermit ilanngunneqarput.

2 Siunertaq

GXT-ip suliariniagaani pilersaarutigineqartoq tassaavoq Kalaallit Nunaata kujataata kitaani imartaata itineraani sajuppillatsitsisarluni misissuissalluni, misissuiffissarlu taanna imartap iterngata kujammut kimmut Canadap imartaanut atasup misissorneqarneranut ilaavoq. GXT-ip nunarsuarimi sumi tamaani misissuisaqaataarneri atortorissaarutit misissueriaatsillu nutaaliaasut atorlugit uuliaqarfiusinnaasuni nunap iluata annertuup sananeqaataanik misissuinissamut immikkut aqqissugaapput. Misissuisarnertigut tamakkunuuna uuliaqarfiit qanoq pinngortarnersut aammalu piffimmi annertuumi sumi nassaasaasinnaanersut pillugit ilisimatuussutsikkut paasissutissat pissarsiarineqartarput, taakkulu

nunap sananeqaataanik ilisimasalinnut aammalu uuliasioritseqatigiiffinnut gassisioritseqatigiiffinnullu piffissami soqutiginaateqartumi suliaqartunut suliaqalersaartunulluunniit ilisimasatigut pingaaruteqaqaat. Taamaassusiat GXT-ip misissuinermini titarnerit malitassaatigut takuneqarsinnaavoq taakkumi sangusaartarput nunap sananeqaatai malillugit titarnerit narlorissukkuutaat maleqqissaaginnarnagit, piffissarlu annertoq atorneqartarpoq seqqortaarnerit utersaarnerinik nalaqqissaarnermut aammalu paasisutissat misissorneqarnerani periaatsit immikkut ittut atorneqartarlutik. Paasisat avataani imartat pillugit aammalu pisuussutit siunissami atorneqarsinnaanerit pillugu ilisimasanik annertuunik pissarsiaqarfiususaapput.

2013-mi misissuineq GXT-p nunarsuup avannaani ilaatigut Alaskami, Canadap Kitaani, Ruslandimi aammalu Norgemi ingerlanneqartumik misissuineranut ilaavoq. Tunup avannaani 2009, 2010 aamma 2011-imi GXT iluatsilluartumik imaani pingasoriartarluni sajuppillatsitsisararluni misissuisarpoq. Misissuinerit taakku ingerlaneranni avatangiisitigut sumik arlaannik pisoqarsimaneraniq malussartoqarsimangilaq.

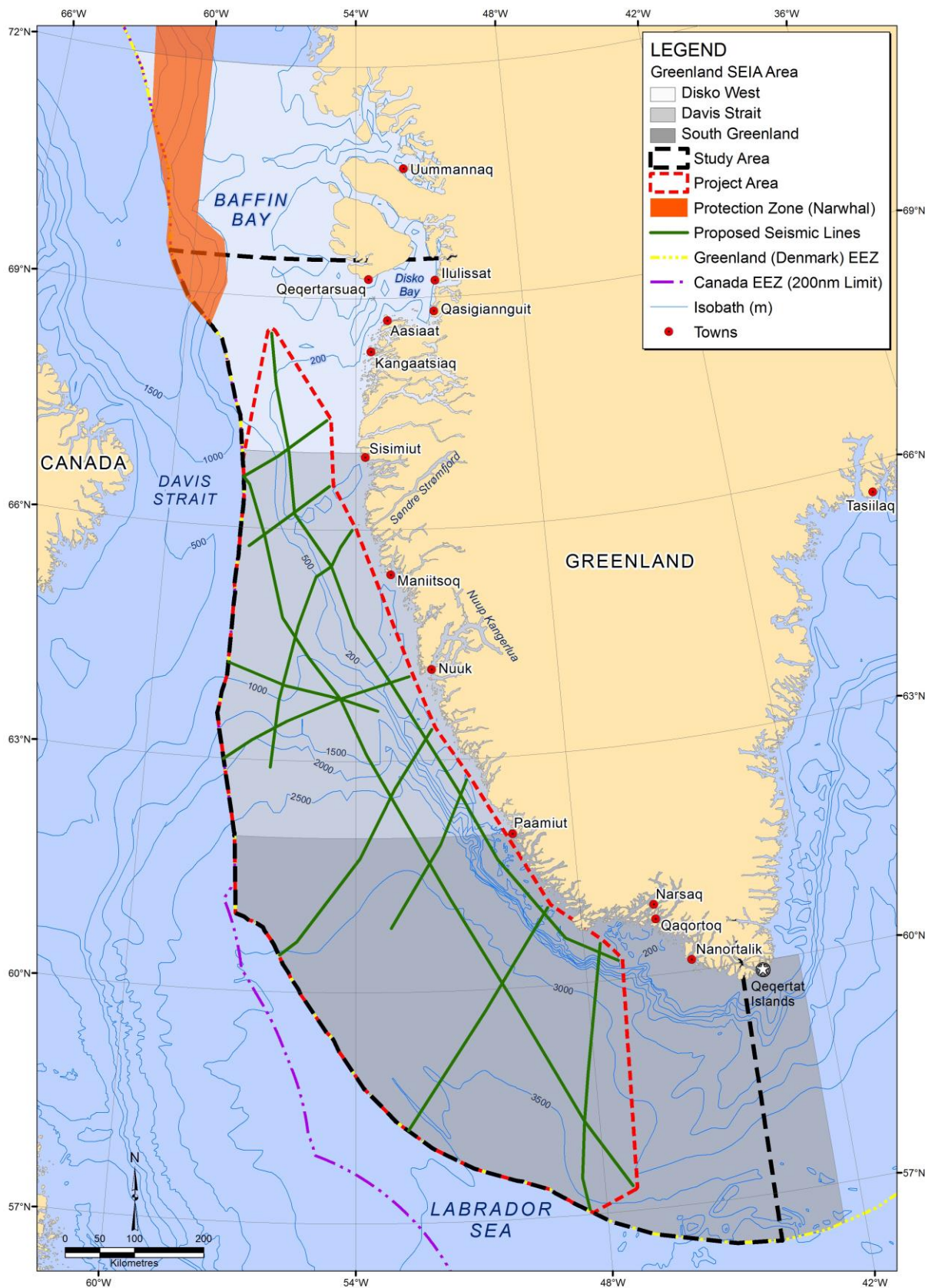
GXT immikkoortortaavoq ION Geophysical Corporationip (ION) ataaniittoq, taanna nunap sananeqaataanik misissuinerimi atortorissaarutinik, sakkunik paasisutissanillu immikkut ittunik nunarsuatsinni uuliasioritunut gassisioritunullu pilersuisartuavoq. (www.iongeo.com) USA-mi, Canadami, Amerikami Qiterlermi, Europami, Afrikami, Ruslandimi Kinami kiisalu Kangiani qiterlermi uuliasiorfeqarfinni allaffeqartiterpoq. Suliffeqarfissuaq taanna sumi ilungersunartunik avatangiiseqarfiusuni, aamma Issittumi, sulinermini iluatsilluartarsimavoq.

3 Suliariniakkap eqikkarlugu oqaluttuarineqarnera

GXT pilersaarpoq Kalaallit Nunaata kitaata kujataani sikuunngitsumi titarnerit 4.800 kilometeriusut atuarlugit sajuppillatsitsisararluni 2D-inik (nipinut tigooraasutaamik ataasiinarmik kalitaqarluni) misissuiniarluni, nunap noqitsinerata kajungerisaatalu qanoq ittuussusianik misissuiniarluni. Misissuiffiusumi imaq 40 meteriniit 3500 meterinut itissuseqartarpoq.

Umiarsuaq sajuppillatsitsisararluni uuttortaat (*M/V Harrier Explorer*) paasisutissanik katersuinerimi atorneqassaaq. Umiarsuup taassuma kingunermigut silaannaq atorlugu seqqortaarutit kinguleriaat (katillutik 6300 in³-inik annertussusillit) 11 meterinik itissusilikkoortillugit kalissavai. Silaannaq atorlugu seqqortaarutit ammut immap naqqanut sammisumik sakkortuunik sivikitsunik nipinik aallarartitsisassapput. Nipit taakku utersaarneri mikrofoniit imaani atortartut kalitami 9 kilometerinik takissusilimmiittumiittut umiarsuup sajuppillatsitsisararluni uuttortaatip kinguninnguaniittut atorlugit tigoorneqassapput. Seqqortaarutit tigooraassutillu nunarsuup avannani misissuinerimut ilanngullugu Kalaallit Nunaanni misissuinerimi siunertarineqartunut naleqqussagaapput, taamaammallu immap naqqata iluani kananersuaq (40 kilometerinik itissusilimmi itinerusumiluunniit) nunap sananeqaatai maannamut ilisimaneqarsimangitsut “takusinnaassavai”. Sajuppillatsitsisararluni uuttortaat uuttortaanermini akunnermut kilometerit qulingiluat ingerlaartassaaq.

Umiarsuaq sajuppillatsitsisararluni uuttortaat tapersersortissamaataasumik ingiallorteqassaaq (*M/V Polar Prince*), tassa akuttunnatumik issussusilimmik sikusiorsinnaassusilik, umiarsuarli sikunik aserorterutigilersarneqanngilaq. Umiarsuup taassuma suliassaa pingarneq tassaavoq pajuttoorneq, orsersuineq aammalu sulisussanik angallassineq. Umiarsuaq sajuppillatsitsisararluni uuttortaat katillugit 47-inik inuttaqassaaq. Umiarsuup tapersersortissamaataasup inuttai katillutik 16-iussapput.

TAKUSSUTISSIAQ 1. GXT-ip Kalaallit Nunaanni 2013-imi sajuppillatsitsisarluni uuttortaanerisa sumiiffissaat aammalu titarternerit uuttortaanermi atuarneqartussat.

Timmissat imarmiut amerlaqisut misissuiffiusussami naammattuugassaasartut ilisimaneqarpoq. Piffissaq misissuinerup ingerlanneqarfissaa timmissat imarmiut ukiup kaajallakkiartornerani inuuneranni piffissat pingaarutillit qassiit nalaani pisussaavoq, tassa upernaakkut ingerlaaneranni (juunip aallartilaarnerani), erniorneranni (juuni-august), isaneranni (juuli-september), ukiakkut ingerlaarneranni (juuli-oktober) aammalu ukiiffissaminniilerneranni (oktober-november). Kalaallit Nunaata kujasinnerusortaa (Qeqertarsuarmiit Nunap Isuanut) qasseerpassuarnik timmissat erniorfeqarpoq assigiinngitsunik angissusilinnik, annersaat Qeqertarsuup tunuata avannaanniillutik. Kalaallit Nunaata kujasinnerusortaa timmissat Canadap issittortaaneersut, Islandimeersut, Svalbardimeersut aammalu Kalaallit Nunaanneersut ukiivigisarpaat (Boertmann et al. 2004, 2006). Aasami avataaniittarput malamuit, qaqulluit aammalu apparluit, ukiumilu mitit, apparluit aammalu qilanngat avataaniittarlutik. Timmissat imarmiut (soorlu qilanngat, mitit) misissuiffiusup sineriaasani piniarneqartarput kalaallilu kulturianut pingaaruteqartutut ilisimaneqarlutik.

Qaleruallit aalisakkallu misissuiffiup nalaani naammattuugassaajuartarput. Qaleruallit nalinginnaanerpaat tassaapput kinguppaat assagiarsuillu. Misissuiffiusup nalaani aalisakkat malunnaateqarnerpaat tassaapput qalerallit, saarullit, nipitsat, kapisillit, ammassaat, putooruttut, suluppaakkat, qeeqqat, oquuttat, aammalu eqalussuit nuliaat. Aalisakkat ilaat tamakku aalisarnermi Kalaallit Nunaata annerpaamik avammut tunisassiorfigisaani pingaaruteqarput. Ataatsimut isigalugu misissuiffiusup nalaani aningaasarsiornikkut pingaaruteqarnerpaat tassaapput kinguppaat, qalerallit, assagiarsuit, saarullit aammalu nipitsat. Neqissaqarniutigalugu aliikkutaralugulu aalisarneq aamma misissuiffiusup nalaani nunap iluani upernaakkut aasakkullu ingerlanneqartarpoq.

5 Sunniutissanik naliliinermi periaatsit

Suliariniakkap avatangiisinut qanoq sunniuteqarnissaanik naliliinermi periusissiorfiusumik avatangiisinut sunniutissanik naliliineq Danmarkimi avatangiisinik misissuisoqarfiup naliliinera tunngavigineqarpoq. Suut avatangiisini pingaarutillit avatangiisinut sunniutissanik naliliinermi naliliivigisassatut toqqartorneqartut tassaapput miluumasut imarmiut arlallit (qilalukkat qernertat, qilalukkat qaqortat, qipoqqaat, aarrit, natsiit, aataat, aammalu nannut), timmissat imarmiut, aalisakkat aammalu qimerloqanngitsut kiisalu tamakku suaat quperluusaallu. Inuussutissarsiutigalugu aalisarnerit (annermik qaleralinniarneq kinguppanniarnerlu), neqissaqarniutigalugu aalisarneq aammalu neqissaqarniutigalugu miluumasunik imarmiunik piniarneq avatangiisini pingaarutilinnut ilaatinneqarput.

Misissuinermi pisussat aarlerinartoqartinneqartut pingaarnerit tassaapput silaannarmik seqqortaarutit immap iluani nipiliorneri aammalu nipit taakku miluumasunut imarmiunut sunniutigisinnaasaat. Nipit taakku sunniutaat paasiumallugu GXT seqqortaarutit qanoq ungasitsigisumiit qanorlu sakkortutigisumik tusarneqarsinnaassusiannik missingersuisimavoq. Missingiinermi paasisat aammalu suut avatangiisini pingaarutillit nipinu qanoq qisuariartarnerannik misissuisarsimanagerit tunngavigalugit misissuinerit suungitsumik, annikitsumik, akunnattumik imaluunniit annertuumik (sunniutip sakkortussusia) sunniuteqassanersut, imaluunniit sunniutit imartami qanoq annertutigisumi malugineqarnissaat (km²); aammalu sunniutip sivistiginissaa eqqoriarneqarsinnaavoq. Aammattaaq eqqoriaanerit tamarmik qanoq qularnaatsiginersut naliliivigineqartarpoq. Aammattaaq sunniutaasinnaasut annikillisarnerlugit minnerpaatinniarlugilluunniit suut iliuuserineqarsinnaanersut tikkuartorneqarpoq. Uuttuutit tamakku tamarmik misissuinerup sunut avatangiisini pingaarutilinnut annertuumik sunniuteqarsinnaannerannik naliliinermi tunngavigineqassapput.

Avatangiisinut sunniutissanik naliliinermi matumani sunniut annertoq tassaatinneqarpoq sunniut sakkortoq qaqugukkulluunniit atuuttoq; imaluunniit akunnattumik sakkortussusilik ukioq ataaseq sinnerlugu atuuttoq piffimmi 100 km²-it sinnerlugit annertussusilimmi. Sunniutip sakkortussusia ima uuttuuserneqarsinnaavoq:

Sakkortoq: Sunut avatangiisini pingaarutilinnut sunniut sakkortuutut oqaatigineqartarpoq uumassusillit taakku amerlassusiat peqqissusialluunniit 10%-mik imaluunniit annerusumik allangortinneqarsimappat, imaluunniit inuuniutissat inunnit atuisussaasunit akuerineqarsinnaanngitsumik sunnerneqarsimappata. Amerlassusiat ikileriarneratigut imaluunniit nujunneratigut allangortinneqarsinnaavoq.

Akunnattoq: Sunut avatangiisini pingaarutilinnut sunniut akunnattutut oqaatigineqartarpoq taakku amerlassusiat peqqissusialluunniit imaluunniit uumaffiat 1-10%-imik allangortinneqarsimappat, imaluunniit inuuniutissat malunnaatilimmik sunnerneqarsimappata; sunniut inunniit uumasunik taakkuninnga atuisussaasunit attanneqarsinnaassaaq;

Annikitsoq: Sunut avatangiisini pingaarutilinnut sunniut annikitsutut oqaatigineqartarpoq uumasut amerlassusiat imaluunniit peqqissusiat imaluunniit uumaffiat 1% inorlugu allangortinneqarsimappat, imaluunniit suna inuuniutissaq annikitsuinnarmik sunnerneqarsimappat.

Suunngitsoq: Sunniut suunngitsoq sumut avatangiisini pingaarutilimmut sunniuteqarnaviannigilaq annikitsuinnarmilluunniit sunniuteqassalluni.

6 Sunniutaasinnaasut aammalu sunniutinik minnerpaatitsiniutit eqikkarneri

Misissuinermi suliani annerpaamik aarlerinartoqartinneqartoq tassaavoq silaannarmik seqqortaarutit nipiliornerat tamannalu suut avatangiisini pingaarutillit sunnerneqarnissaannik nalilersuinermi matumani pingaarnerpaamik sammineqarpoq. Miluumasut imarmiut pingaarlugit sammineqarput, aammalu nipiliornerup taakku tusaaniarnerannut pissusilersornerannullu qanoq sunniuteqarnerat. Aammattaaq misissuinermi pisussat allat soorlu imermik eqqiarnermi eqqiaanermilu atorsimasumik, anartarfiit erngannik salissimasumik aniatitsineq kiisalu umiarsuit imartami sunniutaat ilanngullugit nalilersorneqarput kisiannili sunniutissaat taakku soqutaanngimmata imaqaarniliami paasiuminarsakkami matumani ilanngunneqaratik.

6.1 Sunniutinik minnerpaatitsiniutit

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfiup piumasarisaaat Avatangiisinik Aqutsinermut Pilersaarut suliarineqarsimavoq tassanilu sunniutit annikillisarniarlugit avatangiisit malinnaaffigineqarnissaannik sunniutinillu minnerpaatitsiniutit pilersaarutigineqartut ilanngunneqarput. Sunniutinik minnerpaatitsiniutinut ilaapput atortorissaarutit pissarsiarineqarsinnaasut pitsaanerpaat atorneqarnerat aammalu periaatsit atorneqarsinnaasut pitsaanerpaat atorneqarnerat, aammalu minnerpaamik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisorta qarfiup najoqqutassiai inatsisiliaalu malinneqassapput; sunniutinik minnerpaatitsiniutit nalunaarsuiffik 1-imi eqikkarneqarput.

Nalunaarsuiffik 1. Sunniutinik minnerpaatitsiniutit pingaarnerit eqikkarneri

Silaannaq atorlugu seqqortaarutit
Miluumasut imarmiut illersorneqarfigisaat tamaasa ingalassimasarlugit
Arfiviit aammalu qilalukkat qernertat qaqortallu qaninaartarumanagit misissuiffiusussap avannaata tungaani arfiviit eqqarsaatigalugit juunimimi novemberimilu qilalukkat eqqarsaatigalugit misissuineq pinaveersaarlugu.
Umiarsuarni sajupillatsitsisarlu uuttortaati miluumasunik timmissanillu imarmiunik alapernaarsuisunik marlunnik atuilluni.
Seqqortaarutit tassangaannartinnagit sakkortusiartuaartittarlugit
Isumannaallisaavik (500 meterinik annertussusilik) tamakkerluni takuneqarsinnaanngippat seqqortaarutit seqqortartinneqalerneat kinguartillugu
Isumannaallisaaviup (500 meterinik annertussusillup) iluani miluumasunik imermiunik takusoqarsimappat qanillartortoqarpalluunniit seqqortaarutit seqqortartilernissaat kinguartillugu
Isumannaallisaaviup (500 m) (taanna sajupillatsitsisarlu uuttortaameri Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqrarfiup ungasissusereqqusaanit 200 meteriusunit anneruvoq) iluani miluumasunik imarmiunik takusoqarsimappat aggersoqarpalluunniit seqqortaarutit nipangersillugit.
Uuttortaameri titarnerit atuagassat tullinut ingerlaarnermi seqqortaarutit nipangersittarlugit
Umiarsuit sajupillatsitsisarlu uuttortaatit allat minnerpaamik 30 kilometerinik ungasitsigisarlugit
Aalisarnermut sunniutai
Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqrarfiup piumasarissappagu aalisarnikkut attaveqaatit kalaallisut oqaasiiliusut atorneqassapput.
Aalisartunik naammattoorsisoqassappat taakku salliutinneqassappat
Aalisartut attaviginiarluarneqartassapput
Umiarsuarmik nalinginnaasumik ingerlatsineq
Ajornartinnagu umiarsuit narlumut sukkassuseq ataaseq sukkassuseralugu ingerlaartassapput. Umiarsuit 14 knobinit sukkanerusassanngillat.
Isumannaatsillugu umiarsuit qullii ikilineqartassapput taamalu imaata timmiai kajungertinnaveersarneqartassallutik
Imaata timmiai umiarsuarmi nikeriarneq ajulersut annaanniarnaqartassapput tingiteqqinneqartassallutillu
Umiarsuit misissuineri atorneqartut inuttaasa aalisartunik (umiarsuarnillu allanik) naammattuuninik nalunaarsortassavaat
Silaannarmut aniatitatit imerpalasullu aniatitat
Umiarsuit misissuineri atorneqartut taamaallaat dieselmik gasoliamillu 1,5% (oqimaassusianit) inorlugu svovlitalimmik atuisassapput.
Umiarsuit imerpalasunik aniatitsinerminni silaannarmullu aniatitsinerminni nunat tamalaat malittarisassaat piumasaqaatallu (MARPOL) malittassavaat
Pisut pilersaarutigineqanngitsut
Ajutoornissamat pilersaarut, maqisoornissamat pilersaarut (aamma orsersornermi periaasissat)
Uuliamik maqisoornermut sungiusartarneq aammalu uuliamik maqisoornermi atortussat
Nipinik tigooraassut imerpalasortaqaanngitsoq atorneqassaq
Umiarsuit sajupillatsitsisarlu uuttortaatit avataani orsersortassapput. Timmiaqarfiit pingaarutillit ingalassimaneqartassapput.
Attaveqartarneq
GXT suliariniakkamat attuumassuteqartunit naapinneqarsinnaassaaq, aamma innuttaasunit suliariniagaq pillugu paasinnikkumasunit kiisalu suliariniakkap aallartinneqarnissaa sioqullugu imaata miluumasui timmiaalu pillugit misissuinermit paasisanik paasinnikkumasunit
Sajupillatsitsisarlu uuttortaanerit qaqugukkat pinissaannik Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqrarfimmut, Danskit Imartani Isumannaallisaanermut oqartussaqrarfiannut, Issittumi Sakkutooqrarfimmut, Danskit Imarsiornermut Oqartussaqrarfiannut aammalu Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqrarfimmut, Royal Greenland A/S-imut, umiartornermut umiarsualiveqarnermullu oqartussanut,

aammalu aalisartut piniartullu kattuffiannut misissuinerit sioqqullugit nalunaaruteqartarluni
Misissuinerup ingerlanernai toqqaannartumik GXT-ip nunaqavissunit attuumassuteqartunit attaveqarfingeqarnissaanut periaasissiusalluni (soorlu oqarasuaatit, email atorlugit imaluunniit ornigullu attaveqarnerit).
Avatangiisinut tunngasut, pisussaaffiit sunniutinillu minnerpaatitsiniutit inuttanit tamanit paasilluarneqarnissaat siunertaralugu umiarsuarni aallartinnissat sioqqullugu ataatsimiititsisarnerit
Danmarkimi Avatangiisinik Misissuisoqarfiup imaata miluumasui timmiaalu pillugit piumasaqaatai naammassinnaajumallugit aammalu imaata miluumasuinik timmiaanillu alapernaarsuisut piginnaasaqartuunissaat qularnaarniarlugu misissuinerup aallartinnissaa sioqqullugu malinnaanissamut sunniutinillu minnerpaatitsiniarnissamut pilersaarutit pillugit GXT-ip Danmarkimi Avatangiisinik Misissuisoqarfik siunersiorassavaa
Pilersaarusionerup misissuinerullu ingerlanerani uuliasionermik gassisionermillu suliallit allat sajuppillatsitsisararluni uuttortaaviup eqqaani suliaqartussat alat (soorlu TGS-NOPEC) GXT-ip attavigisassavai.

6.2 Sunniutit minnerpaatitsiniutit pereerpata sunniutit sinneruttut

Avatangiisinut sunniutissanik naliliinermi sajuppillatsitsisararluni siusinnerusukkut misissuisarsimanerit avatangiisini sunut pingaarutilinnut tamanut sunniutigisartagaat sukumiisumik misissorneqarsimapput sunniutissanillu eqqoriaanermi atorneqarsimallutik. Sunniutissanik minnerpaatitsiniutit taaneqareersut ilanngunneqareernerisigut sajuppillatsitsisararluni misissuinerit 2D-iusut sunniutaasa sinneri annikitsuinnaassapput (Nalunaarsuiffik 2). Sunniutaasinnaasut tamarmik (suliati nalinginnaasut, orsussamik maqisoornerit silaannarmik seqqortaarutit nipiliorneri) sunut avatangiisini pingaarutilinnut sunniutissat *malunnaateqarnaviangillat, malunnaateqanngikkunik annikitsuinnaassapput imaluunniit annikitsuinnaassallutik*. Silaannarmik seqqortaarutit sunniutissaanik eqqoriaanerup qularnaassusia imaata miluumasui eqqarsaatigalugit akunnattut nalilerneqarpoq silaannarmik seqqortaarutit sunniutigisartagaat pillugit paasissutissat killillit pigineqarnerat pissutigalugu. Erseqqinnerusumik oqaatigalugu, imaata miluumasui seqqortaarutit amerlaqisunik nipiliornerinit tusaaniarnermikkut qanoq sunnerneqartarnerat pillugu ilisimasat amigaatigineqarput aammalu uumasut soorlu qilalukkat qernertut silaannarmik seqqortaarutit qanoq qisuariartarnerut ilisimalluarneqarani. Aammattaaq Kalaallit Nunaata sineriaani 200 kilometerinik avasinnerusumi imaata miluumasui qanoq siammarsimatiginersut amerlatiginersullu ilisimalluarneqanngilaq. Aammattaaq aalisakkat qimerloqanngitsullu eqqarsaatigalugit sunniutinik eqqoriaanerit qularnaassusiat akunnattutut nalilerneqarpoq taakku silaannaq atorlugu seqqortaarutit sunnerneqartarnerat pillugu ilisimasat killeqarmata.

Nalunaarsuiffik 2. Suut avatangiisini pingaarutillit sunnerneqarnissaannik eqqoriaanerit aammalu silaannaq atorlugu seqqortaarutit nipaatt pillugit eqqoriaanerit eqikkarneri

Pisussaq / avatangiisini pingaarutilik	Sunniutip sakkortussusia	Pingaarutaa	Qularnaassusia
Silaannaq atorlugu seqqortaarutit nipiliornerat			
Qilalukkat tusaaniarnerannut sunniutaat	Soqutaanngitsoq	Annertunngitsoq	Annertoq
Qilalukkat pissusilersornerannut sunniutaat	Annikitsoq	Suulluanngitsoq	Akunnattoq
Arferit soqqallit tusaaniarnerannut sunniutaat	Soqutaanngitsumit annikitsuut	Suulluanngitsoq	Akunnattoq
Arferit soqqallit pissusilersornerannut sunniutaat	Annikitsoq	Suulluanngitsoq	Akunnattoq

Pisussaq / avatangiisini pingaarutilik	Sunniutip sakkortussusia	Pingaarutaa	Qularnaassusia
Puisit tusaaniarnerannut sunniutaat	Soqutaangitsumiit annikitsumut	Suulluanngitsoq	Akunnattoq
Puisit pissusilersornerannut sunniutaat	Annikitsoq	Suulluanngitsoq	Annertoq
Aarrit nannullu tusaaniarnerannut sunniutaat	Soqutaangitsoq	Suulluanngitsoq	Annertoq
Aarrit nannullu pissusilersornerannut sunniutaat	Soqutaangitsumiit annikitsumut	Suulluanngitsoq	Annertoq
Imaata timmiai	Soqutaangitsoq	Suulluanngitsoq	Annertoq
Imaata miluumasuunik piniarneq	Soqutaangitsumiit annikitsumut	Suulluanngitsoq	Annertoq
Aalisakkat qimerloqangitsullu (aamma suaat quperluusaallu): timikkut sunniutaat	Annikitsoq	Suulluanngitsoq	Akunnattoq - Annertoq
Aalisakkat qimerloqangitsullu (aamma suaat quperluusaallu): pissusilersornerannut sunniutaat	Annikitsoq	Suulluanngitsoq	Akunnattoq
Inuusutissarsiutigalugu aalisarneq	Soqutaangitsumiit annikitsumut	Suulluanngitsoq	Akunnattoq
Nerisassarsiorluni aalisarneq	Soqutaangitsoq	Suulluanngitsoq	Akunnattoq

6.3 Sunniutit kattunnerat

Misissuinermi pisussat kattullutik sunniutissaat aamma nalilivigineqarput. GXT-ip 2D-imik sajuppillatsitsisarluni misissuinaasaat saniatigut TGS-NOPEC Kalaallit Nunaata kujataani aamma 2D-mik sajuppillatsitsisarluni misissuilersaarpoq (Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqrarfiup paasissutissiinera naapertorlugu). GXT-ip aammalu TGS-NOPEC-ip misissuiffissaat GXT-ip misissuiffiginiagaata kujasinnerusortaani annertuumik qaleriissarput. Piffissat qaleriiffigisinnaasaat juunip aallaqqaataaniit oktoberip ulluisa 15-iannut pisinnaapput. GXT siunnersuuteqarpoq ataatsikkut misissuinermi pilersarusiortoqassasoq umiarsuit sajuppillatsitsisarluni uuttortaait marluk minnerpaamik 30 kilometerinik imminnut ungasissuseqartarnissaat qularnaarniarlugu.

Sajuppillatsitsisarluni uuttortaasut marluk minnerpaamik 30 kilometerinik imminnut ungasitsigisarpata suut avatangiisini pingaarutilit, aamma imaata miluumasui, 10%-mit annerusumik (tassa sunniut annertuutut oqaatigineqarsinnaassappat nalinginnaasumik uuttuutigineqartartumit) sajuppillatsitsisarluni uuttortaanerit sunniuteqarnissaat ilimanaateqanngilluinnarpoq. Taamaammat sunniutit kattunnerat sunut avatangiisini pingaarutilinnut tamanut *soqutaassuseqanngitsut* nalilerneqarpoq.

7 Inerniliinerit

GXGXT-ip avatangiisinut sunniutissanik naliliinerani paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut tamarmik, aamma Danmarkimi Avatangiisinik Misissuisoqarfiup GTX-p 2D-imik sajuppillatsitsisarlungi misissuiffiginiagaani imaani avatangiisinik misissuinermini avatangiisinut sunniutissanik naliliisarneri sukumiisumik naliliiffigineqarsimapput. Aammattaaq silaannaq atorlugu seqqortaarutit nipiliornerisa sunniutigisartagaat pillugit ilisimatuussutsikkut misissuisimanerit nalilersuiffigineqarput (naliliinerit taakku avatangiisinut sunniutissanik naliliinermit ilanngussatut ilanngunneqarput aammalu paasissutissat taakku silaannaq atorlugu seqqortaarutit nipaasa sakkortussusiinik missingiinermit atorineqarlutik imaata miluumasuinut, aalisagaanut aammalu qimerloqanngitsuinullu, timmiaanut, aalisarnermut, nerisassarsiniarlunilu piniarnermut sunniutissat eqqoriarsinnaajumallugit. Ilisimaneqarportaaq imaani avatangiisit ilaat amigartumik ilisimasaqarfigineqarmata aammalu imarmiut ilaasa sajuppillatsitsisarlungi uuttortaanermit nipiliornermit sunnerneqartarnerat amigartumik ilisimasaqarfigineqarmat. Amigaatit tamakku naliliinermit isiginiarneqarsimapput aammalu sunniutissat eqqoriarneqarneranni mianersortumik eqqoriaanerit qassiit atorineqarsimallutik.

Soorlu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup najoqqutassiaani piumasarineqartoq sajuppillatsitsisarlungi misissuinerit pilersaarutigineqartut imaani avatangiisinut sunniutissaat annikillisarnerlugit sunniutaarutsinniarlugilluunniit GXT avatangiisinik aqutsinermit pilersaarusiorsimavoq sunniutinik minnerpaatsiniutinik malinnaaviginninnernillu imaqartunik (Nalunaarsuiffik 1 eqikkaaviuvoq). Sunniutinik minnerpaatitsiniutit annertusisat (Sajuppillatsitsisarlungi misissuineq pillugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup najoqqutassiaanut sanilliullugit) atorineqarsimapput silaannaq atorlugu seqqortaarutit sunniutaat minnerpaatinniarlugu, pingaartumik imaata miluumasui eqqarsaatigalugit. Sunniutinik minnerpaatitsiniutit taakku atorlugit naatsorsuutigineqarpoq GXT-ip 2D-imik sajuppillatsitsisarlungi misissuineri imaani avatangiisinut sunniutissaat *annikitsuaraannaassasut*.